

PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS

KYSTERI

Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon

PALVELUSOPIMUS

Nilakka (Keitele, Pielavesi, Tervo, Vesanto)
Koillis-Savo (Kaavi, Rautavaara)
Leppävirta

2022

Sisällys

1 LÄHTÖKOHDAT	2
1.1 Järjestämissuunnitelman tavoitteet ja toimintalinjat	3
1.2 Alueen väestön palvelutarve ja palvelujen saatavuus	3
1.3 Lainsäädäntö ja kansalliset tavoitteet sekä viranomaisten ohjeet	4
2 PALVELUSOPIMUS	5
2.1 Palvelutuotannon toimintalinjat, toteutus ja suunnitellut muutokset	5
2.1.1 Avohoidon palveluiden toteutus, suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet	5
2.1.2 Laitoshoidon palveluiden toteutus, suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet	10
2.1.3 Ostopalvelut	12
Laboratoriopalvelut keskittyvät ISLABille.	12
3 TALOUSARVIO	13
3.1 Talousarvion perusteet	13
3.2 Kuntien maksuosuudet	14
4 SEURANTA	14
4.1 Menettelytavat sopimuksen toteutumisen seurannasta ja raportointi	14
4.2 Toimintatavat poikkeamatilanteissa	15
4.3 Kuntalaskutuksen tarkistaminen sopimusvuoden aikana	15
5 SOPIMUKSEN VAHVISTAMINEN	15

1 LÄHTÖKOHDAT

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

26.8.2021

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri vastaa Kaavin, Keiteleen, Leppävirran, Pielaveden, Rautavaaran, Tervon ja Vesannon kuntien perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon palvelujen järjestämisestä. Palvelut tuottaa liikelaitos Kysteri.

Vuosittain laadittava palvelusopimus pohjautuu Kysterin järjestämissuunnitelman linjauksiin. Järjestämissuunnitelma vuosille 2022-2025 on hyväksytty kesäkuussa 2021 kuntien ja sairaanhoitopiirin valtuustoissa. Kysterin palvelusopimusta laadittaessa on käyty kuntien kanssa neuvottelut alueen väestön palvelutarpeesta ja -tuotannosta, määrästä, laadusta ja kustannuksista. Palvelusopimuksen hyväksymisestä vastaa Kysterin tilaajatoimikunta.

1.1 Järjestämissuunnitelman tavoitteet ja toimintalinjat

Kysterin järjestämissuunnitelma vuosille 2022-2025

Kysterin palvelut on määritelty perustamissopimuksessa lähi-, seudullisiksi- ja keskitetyiksi palveluiksi. Lähipalveluita ovat joka kunnassa tuotettavat kuntalaisten peruspalvelut eli lääkäreiden ja hoitajien vastaanotot, fysioterapia, suun terveydenhuolto ja osa neuvolapalveluista. Seudullisia palveluja, joita tuotetaan palvelukeskustasolla ovat mm. akuuttivuodeosastohoito sekä ilta- ja viikonloppuvastaanotot. Keskitettyjä alueellisia palveluita ovat mm. ensihoito sekä ympärivuorokautinen päivystys.

KYSTERIN TOIMINNAN TAVOITTEET VUOSILLE 2022-2025

- Palveluiden toimivuus
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE)
- Palveluiden laatu
- Palveluiden yhteentoimivuus
- Hallittu kustannuskehitys

1.2 Alueen väestön palvelutarve ja palvelujen saatavuus

Kysterin alueen kuntien väestörakenteessa tapahtuvat muutokset:

- KYSTERIn väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä noin viidenneksen
- Lasten ja työikäisten määrä vähenee, yli 64-vuotiaiden määrä kasvaa
- KYSTERI-kuntien asukkaat sairastavat selvästi keskimääräistä enemmän
- Ikävakioitu sairastavuusindeksi 142
- Maan keskiarvoon verrattuna KYSTERIn kustannukset asukasta kohden ovat avohoidossa noin 1.8 -kertaiset ja vuodeosastohoidossa noin 2.6-kertaiset. Luvut tulee kuitenkin suhteuttaa:
 - Ikävakioimattomaan sairastavuusindeksiin (165)
 - Pieniin tuotantoyksiköihin
 - Maantieteellisesti hajanaiseen alueeseen
- Erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrä on pysynyt tasaisena

Edellä kuvattuihin väestön rakennemuutoksiin liittyen palvelutarvetta lisäävät väestön hyvinvoinnin puutteet, runsas sairastavuus ja väestön nopea ikääntyminen. Lasten- ja nuorten palveluissa (mm. lastenneuvola- ja kouluterveydenhuolto) käyntimäärät vähenevät, mutta ne ovat luonteeltaan vaativampia.

Lainsäädännön mukaisesti tulee huolehtia väestön palveluiden saatavuudesta. Tämän mukaisesti kuntalaisen on saatava yhteys terveyskeskukseen arkipäivisin virka-aikana välittömästi sekä päästävä kiireettömän hoidon tarpeen arviointiin kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta

26.8.2021

ja tarpeelliseksi arvioituun hoitoon kolmen kuukauden kuluessa. Suun terveydenhuollon hoitotakuu edellyttää, että kuntalainen saa päivystyskäynnin yhteydessä tarpeen mukaisen jatko-hoitoajan. Uuden potilaan tulee saada aika hammaslääkärin tutkimukseen ja hoitoon alle 6 kuukaudessa.

Vastaanottopalveluissa monisairaille ja moniongelmaisille asiakkaille tarvitaan enemmän aikaa ja suunnitelmallista moniammatillista yhteistyötä. Lähi -, seudullisten ja keskitettyjen palvelujen toiminnallisten ratkaisujen lisäksi korvataan, tuetaan ja täydennetään palveluverkkoa sähköisillä ja jalkautuvilla palveluilla. Osastotoiminnassa vastataan lyhytaikaisen hoidon tarpeen mukaisesta riittävydestä.

Kesäaikana Kysterin toimintaa on supistettu. Tällöin kuitenkin turvataan jokaisen kunnan lääkäripalvelujen saatavuus ja kotihoidon sekä tehostetun palveluasumisen lääkärikonsultaatiot. Toimintojen supistamisella ja henkilökunnan lomien keskittämällä on merkitys sijaistarpeen ja kustannusten vähentämisessä. Yleislinjauksena voidaan todeta, että kaikkien sijaisuuksien ja poissaolojen korvaaminen ei ole henkilöstön saatavuuden ja talouden näkökulmasta mahdollista tai järkevää.

1.3 Lainsäädäntö ja kansalliset tavoitteet sekä viranomaisten ohjeet

Kysteri liikelaitos muodostui PARAS - puitelain edellytyksien mukaisesti. Laissa (490/2014) on määritelty kunta- ja palvelurakenneuudistukseen liittyvien velvoitteiden soveltaminen. Lakia on muutettu 1.1.2018 voimaan tulleella lailla 1058/2017. Tämän lain perusteella kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetun lain (169/2007) mukaisesti muodostettuja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueita ei saa purkaa ennen vuotta 2023.

Terveydenhuollon palveluista säädetään terveydenhuoltolaissa. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010). Terveydenhuollon rakenteita koskevat säännökset ovat kansanterveyslaissa ja erikoissairaanhoitolaissa. (Kansanterveyslaki 66/1972, Erikoissairaanhoitolaki 1062/1989). Erityislaeilla on säädetty työterveyshuollosta, mielenterveyspalveluista, hedelmöityshoidoista, tartuntatautien ehkäisystä ja hoidosta sekä rajat ylittävistä terveydenhuollosta. (Työterveyshuoltolaki 1383/2001, Mielenterveyslaki 1116/1990, Laki hedelmöityshoidoista 1237/2006, Tartuntatautilaki 1227/2016, Laki rajat ylittävistä terveydenhuollosta 1201/2013). Terveydenhuollon palvelujen käyttäjän asemaa turvaa laki potilaan asemasta ja oikeuksista. (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992). Terveydenhuollon henkilöstöstä on säädetty laeilla (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994).

Valtakunnallisesti yhtenäinen laatu- ja palvelutaso varmistetaan asetuksella. Valtioneuvoston asetus on neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011. Lisäksi on julkaistu ohjelmia, joiden mukaisesti toimintaa tulee kehittää.

Vuosina 2013–2019 kansallisella tasolla valmisteltiin sote – uudistusta. Lakiesitykset eivät edenneet päätöksentekoon asti. Viimeisin sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvä muutos toteutui, kun 29.6.2021 Tasavallan Presidentti vahvisti lait hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Lakien vahvistaminen tarkoittaa, että hyvinvointialueet perustetaan 1.7.2021. Ennen aluevaalien toimittamista hyvinvointialueen valmistelutyöstä vastaa väliaikaishallinto.

Kansallisella tasolla perusterveydenhuollon kehittämistyötä ohjaa *Tulevaisuuden sotekeskus – ohjelma vuosina 2020-2022*. Tämä vaikuttaa myös Kysterin palvelutuotannon kehittämiseen.

26.8.2021

Ohjelman tavoitteita ovat: palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen, toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön, palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen ja palveluiden monialaisuuden ja yhteen toimivuuden varmistaminen sekä kustannusten nousun hillitseminen. Ohjelman tarkoituksena on tukea hyvinvointialueita valmistelevaan ja ottamaan käyttöön uudenlainen, laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) linjaa ja tukee palvelujen sisällöllistä ja toiminnallista uudistusta.

1.1.2023 alkaen palvelutuotanto siirtyy hyvinvointialueen vastattavaksi. Tämä on siis viimeinen Kysterin ja kuntien välille solmittava palvelusopimus.

2 PALVELUSOPIMUS

2.1 Palvelutuotannon toimintalinjat, toteutus ja suunnitellut muutokset

Kysterin alueen kuntien väestön ikääntyminen asettaa haasteet palvelujärjestelmälle. Suositusten mukaiseen ikäihmisten palvelurakenteeseen pyrkiminen edellyttää avohoidon kehittämistä. Kotiin vietäviä palveluita tulee lisätä. Laitoshoitopainottuneisuudesta on pyrittävä edelleen kohti kevyempää hoivaa. Pitkäaikainen laitoshoito on tavoitteena korvata tehostetulla palveluasumisella. Pääsääntöisesti tässä on Kysterin alueella jo onnistuttu. Toinen keskeinen asia on alueen työikäisen väestön määrän väheneminen. Väestörakenteen vinoutuessa myös sairastavuus ja siitä johtuva palvelutarve kasvaa. Kolmas keskeinen asia on Kysterin alueen kuntien korkea sairastavuus. Se aiheuttaa paineita palvelutarjontaan ja kuntien rahoituksen riittävyyteen.

Palvelutuotannon toimintalinjat

- Päiväaikaisen vastaanottotoiminnan hyvää saatavuus ja saavutettavuus
- Toimintakäytäntöjen kehittäminen
- Lyhytaikaisen osastohoidon palvelutarpeeseen vastaaminen
- Alueen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä kuntien kanssa
- Sähköisten palvelujen ja etävastaanottojen laajentaminen
- Hoitohenkilöstön erityisosaamisen hyödyntäminen koko Kysterissä
- Raportoinnin kehittäminen yhteistyössä maakunnan alueella
- Sujuva yhteistyö kuntien ja erikoissairaanhoidon suuntaan

2.1.1 Avohoidon palveluiden toteutus, suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminta

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toimii palvelukeskusten seitsemällä terveysasemalla. Päivystysasetuksen tultua voimaan vuonna 2015 päiväaikaisen vastaanoton lisäksi toimintamuotona on ollut ilta- ja viikonloppuvastaanotot.

Leppävirralla lääkäreiden ja hoitajien kiireettömät vastaanotot toimivat tiimityömallin mukaisesti itäisellä ja läntisellä alueella. Puolikiireellisille potilaille toimii akuuttivastaanotto ilman ajanvarausta.

26.8.2021

Nilakan palvelukeskuksessa Pielaveden, Vesannon ja Tervon terveysasemilla palveluja tuotetaan lääkäreiden ja hoitajien työparityömallilla. Keiteleellä toimii aluehoitajien vastaanotot. Vesannon ja Tervon toimintaa supistetaan kesällä.

Koillis-Savon palvelukeskuksessa Kaavilla toimintamallina on lääkäreiden ja hoitajien työparityö ja Rautavaaralla tiimityö. Kesäaikana Rautavaaralla vastaanottotoimintaa supistetaan. Tällöin kuitenkin turvataan kotihoidon ja vanhusten palveluasumisen lääkärikonsultaatiot.

Leppävirralla lääkäreiden iltavastaanotto jatkuu klo 18 saakka ja viikonloppuvastaanotto klo 8-18. Muu päivystystoiminta tuotetaan Kysissä ja/tai Varkauden aluesairaalassa klo 18–08. Koillis-Savossa lääkäreiden ilt- ja viikonloppuvastaanotto ostetaan arkin ja viikonloppuisin Kuopion kaupungilta. Muu päivystystoiminta tuotetaan Kysin toimesta. Nilakassa lääkäreiden iltavastaanotto loppuu klo 18 ja viikonloppuvastaanotto on klo 8-16. Tämän jälkeen päivystystoiminnan palvelut tuottaa KYS.

Suunnitellut muutokset ja niihin liittyvät tavoitteet

1. Tilaajatoimikunta (25.5.2021 27§) suositti tarkistamaan palvelukeskuksittain vakinaisten varahenkilöiden vakanssien määrät ja niiden käytön. Koillis-Savossa vakinaisia varahenkilöitä ei ollut ja tätä asiaa edistetään viimeistään vuonna 2022. Tavoitteena on turvata hoitohenkilöstön riittävyyttä koko palvelukeskuksen alueella.
2. Koillis-Savosta (Kaavi ja Rautavaara) ja Nilakasta (Vesanto) kolme sairaanhoitajaa kävi rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden antavan koulutuksen vuosina 2020-2021. Toiminta käynnistyy syksyllä 2021 ja vakiintuu vuoden 2022 aikana. Tavoitteena toiminnalla on sujuvoittaa hoitajavastaanotolla asiointia tilanteissa, joissa lääkäriä ei ole paikalla – todennäköisintä toimintamallin hyödyntäminen on Kysterin syrjäisillä ja pienillä terveysasemilla.

Koko Kysterin alueella suunnitelmassa on:

3. Lisätä ryhmävastaanottoja kansansairauksissa.
Tavoitteena on tehostaa työajankäyttöä ja työnjakoa sekä hallita resurssien käyttöä – yksi keino 7 vuorokauden hoitotakuuseen pyrkimisessä.
4. Lisätä moniammatillista yhteistyötä runsaasti palveluita tarvitsevilla.
Tavoitteena on hyödyntää palveluohjausta ja ohjata potilas oikeaan paikkaan oikeaan aikaan.
5. Laajentaa erikoissairaanhoidon kanssa tehtävää yhteistyötä etäkonsultaatioihin (TulSote).
Tavoitteena tällä toiminnalla on:
 - helpottaa potilaiden asiointia
 - vahvistaa perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien omaa osaamista
 - tukea hoidon jatkuvuutta vastaanoton toteutuessa oman lääkärin vastaanotolla
 - potilaiden näkökulmasta matkaan käytetyn ajan ja kustannusten pois jääminen
 - vapauttaa työntekijöillä siirtymisiin menevää työaikaa potilastyöhön (esimerkiksi hoitoheuvotteluiden toteuttaminen etänä erikoissairaanhoidossa järjestetyn tapaamisen sijaan)
6. Lisätä sähköisiä sote-palvelukanavia, mm. chat (TulSote).

Tavoitteena palveluiden parempi saatavuus/saavutettavuus (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen).

7. Laajentaa etävastaanoton käyttöä (TulSote)

Tavoitteena:

- turvata palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen)
- helpottaa henkilöstön rekrytointia (osa työajasta mahdollista tehdä esim. Kuopiosta käsin, toimii rekrytointivalttina etäisimpiin toimipisteisiin)

8. Kehittää henkilökunnan joustavaa käyttöä työyksiköiden ja terveysasemien välillä.

Tavoitteena:

- resurssien järkevä käyttö
- osaamisen hyödyntäminen
- resurssien turvaaminen (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen)

Neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto

Äitiys- ja lastenneuvolatoimintaa, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevan asetuksen mukaiset palvelut ja henkilöstön mitoitus on kuvattu Kysterin yhtenäisessä toimintaohjelmassa. Terveystarkastajien työpanosta ohjautuu myös työttömien ja omaishoitajien terveystarkastuksiin.

Äitiysneuvola

Koillis-Savon palvelukeskuksessa äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolatoiminta on keskitetty yhdelle terveydenhoitajalle, joka vastaa palveluista Kaavilla ja Rautavaaralla. *Leppävirran* äitiysneuvolasta vastaa yksi terveydenhoitaja. *Nilakan palvelukeskuksessa* äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolatoiminta on keskitetty yhdelle kättilölle.

Lastenneuvola

Lastenneuvolat toimivat joka kunnassa ja tekevät yhteistyötä muiden lapsiperheiden parissa työskentelevien kanssa. Yhteistyökumppaneina toimivat muun muassa perheneuvola, fysioterapeutti, puheterapeutti, mielenterveysneuvola, lapsiperheiden sosiaalipalvelut, varhaiskasvatus ja erikoissairaanhoito.

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa tarjotaan kaikissa kunnissa. Yhteistyön sujuvoittamiseksi toiminta keskitetään jatkossa Leppävirralla yhdelle lääkärille. Muilla paikkakunnilla toiminta ollut jo aiemmin keskitettyä.

Suunnitellut muutokset ja niihin liittyvät tavoitteet

Lisätään moniammatillista yhteistyötä kunnan muiden lapsiperheiden peruspalveluja tarjoavien tahojen kanssa (= Perhekeskustoiminta). Tavoitteena turvata varhainen puuttuminen ja ehkäistä mahdollisuuksien mukaan ongelmien hankaloituminen ja sen myötä erikoissairaanhoitoon ohjautuminen.

Suun terveydenhuolto

26.8.2021

Suun terveydenhuollossa turvataan lähipalvelut lainsäädännön mukaisesti. Keskitetty ajanvaraus toimii ja toimintatapoja on yhtenäistetty paikkakunnittain.

Tavoitteet

1. Lisätään alueen väestön tietoisuutta ennaltaehkäisystä ja suun ja hampaiston terveyden merkityksestä.
2. Turvataan lähipalvelut ja sitä myötä kavennetaan terveyseroja
3. Jatketaan ja syvennetään eri ammattiryhmien työnjaon hyödyntämistä
4. Ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytoinnin turvaaminen
5. Nykyisen henkilökunnan pitkäaikaisen sitoutumisen turvaaminen

Fysioterapia

Asiakkaiden yksilökäynnit on rajattu pääsääntöisesti viiteen käyntikertaan ja nämä painottuvat sisällöllisesti ohjauskäynteihin. Kuntoutustyöryhmissä tehdään päätökset pitkäaikaisista kuntoutuksista. Koillis-Savossa järjestetään lymfaterapiaa palvelukeskustasoisesti. Suoravastaanottotoiminta on käytössä Koillis-Savossa ja Nilakassa, Leppävirralla toiminnan aloittaminen on siirtynyt Koronapandemian hoitoon liittyvien tilajärjestelyjen vuoksi.

Ryhmätoimintoina järjestetään palvelukeskuksittain hieman vaihdellen Tulppa-, sydän-, painonhallinta-, tasapaino-, kuntosali-, tules-, kehitysvammaisten-, neurologisia ja psykofyysisiä ryhmiä.

Suunnitellut muutokset ja niihin liittyvät tavoitteet

1. Leppävirralla käynnistyy fysioterapeuttien suoravastaanottotoiminta.
Tavoitteena on ohjata tules-asiakas suoraan fysioterapeutin arvioon ja ohjataan ja nopeuttaa näin hoitopolkua ja toipumista oireesta.

Koko Kysterissä

2. TulSote-hankkeeseen liittyen hyödynnetään etäyhteyksiä fysioterapia-asiakkailta soveltuvisissa tapauksissa (esimerkiksi selkeät kontrollikäynnit). Myös ryhmäohjauksen järjestäminen etänä on yksi suunniteltu toimintatapa.
Tavoitteena on parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen).
3. Tehostetaan moniammatillista yhteistyötä kunnan puolen toimijoiden ja muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa (runsaasti palveluja käyttävät, rajapinnat koti/palveluasuminen, Arvi-mallin hyödyntäminen ja mittarit sekä etäkuntoutus).
Tavoitteena on tukea asiakkaan toimintakykyä ja kotona selvitymistä.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Kaikilla Kysterin terveysasemilla tuotetaan mielenterveysneuvolan palveluita. Käynnit toteutuvat mtn-lääkärin/psykiatrin kanssa tehdyn hoitosuunnitelman mukaisesti. Arviointi ja seuranta-käyntien lisäksi mielenterveystyössä huolehditaan, että resursseja on tarpeen mukaisesti nopean vasteen toimintaan.

26.8.2021

Koillis-Savon palvelukeskuksessa jatketaan erikoissairaanhoidon jalkautuvaa avokonsultaatitointia (konsultoiva psykiatri x 1/kk Kaavi ja Rautavaara sekä Tehostetun avohoidon työryhmä x 1/kk Kaavi) osin etänä tuotettuna.

Leppävirralle ja Nilakkaan ostetaan edelleen psykiatriin työpanosta, Leppävirralle 2,5 pv ja Nilakkaan 2 pv/viikko.

Päihteiden riskikäytön arviointia tehdään aktiivisesti muun toiminnan ohessa ja toteutetaan tarvittaessa mini-interventiota. Päihteidenkäyttäjillä korvaushoitokäynnit toteutuvat avovastaanotoilla ja osastoilla toteutetaan lyhyitä katkaisuhoidojaksoja lähinnä vieroitusoireiden yhteydessä. Hoitoonohjauksessa tehdään yhteistyötä kunnan päihdetyön toimijoiden sekä kolmannen sektorin kanssa. Varsinainen päihdetyö (mm. laitostuntoutusjaksot) toteutuu peruskuntien toimesta.

Suunnitellut muutokset ja niihin liittyvät tavoitteet

1. Koillis-Savon palvelukeskuksessa Kaavilla on kaksi psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssia, joista toinen on vuonna 2021 ollut täyttämättä. Väestön tarpeisiin vastaamaan riittäisi 1,5 sairaanhoitajan työpanos. Palvelusopimusneuvotteluissa Kaavin kunnan kanssa oli esillä ajatus yhteisen työntekijän palkkaamisesta. 50 % työajasta käytettäisiin mielenterveystyöhön Kysterissä ja 50 % kunnan päihde- tai muuhun soveltuvaan työhön. Asia jäi Kaavin kunnan päätöksentekoon.

Koko Kysterissä on suunnitelmissa

2. Laajentaa etä- ja mobiilivastaanoton käyttöä mielenterveyspalveluissa. Tavoitteena
 - turvata hoitoon sitoutumista tilanteissa, joissa potilaan toimintakyky ei riitä terveysasemalla asiointiin
 - turvata hoidon saatavuutta esimerkiksi tilanteissa, jossa omalla terveysasemalla ei ole palvelua saatavilla (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen)
 - helpottaa hoidon saavutettavuutta – matka-aika jää pois
 - poistaa ns. ”tuttuusongelma” (pienet paikkakunnat) hoitavan tahon ja potilaan/asiakkaan väliltä
3. Lisätä nuorten mielenterveysongelmissa perustason osaamista yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa (POSOTE). Tavoitteena
 - turvata yleisimpien mielenterveyshäiriöiden varhainen tunnistaminen
 - tuottaa perustasolla lyhytinterventiota
 - ehkäistä ongelmien vaikeutuminen ja erikoissairaanhoidon ohjautuminen
4. Vahvistaa päihdeongelmien tunnistamista ja lisätä osaamista hoitoon ohjauksessa ja hoidon toteuttamisessa (POSOTE).
Tavoitteena on lisätä varhaista tunnistamista ja tukea perustasolla.
5. Lisätä psykogeriatrasta osaamista ja konsultaatiotukea väestön ikääntyessä. Tavoitteena on
 - tukea iäkkäiden mielenterveyttä
 - tukea toimintakykyä ja kotona selviytymistä

Terapiapalvelut

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

Koillis-Savossa puheterapeutin ja toimintaterapeutin palvelut tuotetaan ostopalveluina. Palvelukeskuksella on oma psykologi. Hänen tehtäväalueeseensa kuuluvat neuvola- ja esikouluikäisten sekä aikuisten psykologiset tutkimukset, 3-5 käynnin selvittelyjaksot, lyhytterapeuttiset keskustelut ja ohjaus ja neuvonta mielenterveyttä koskevista asioista.

Leppävirralla puheterapia ja toimintaterapia tuotetaan omana toimintana. Psykologin palvelut ostetaan. Tarvittavat tutkimukset tehdään pääosin yleissairaалapsykiatrialla Kysissä.

Nilakassa puheterapeutin palvelut tuotetaan ostopalveluina. Psykologin ja toimintaterapeutin palvelut tuotetaan omana toimintana. Toimintaterapeutti vastaa Nilakan päivähoidon, koulun ja neuvoloiden palvelutarpeisiin. Hän on mukana myös moniammatillisessa tiimissä aikuispotilaiden kuntoutuksessa.

Suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet

Leppävirran palvelukeskuksessa nuorten parissa työskentelevä mielenterveysneuvolan psykiatrin sairaanhoitaja sai Nepsy-valmennus –koulutuksen päätökseen 2021.

1. Leppävirralla on suunnitelmissa tuottaa Nepsy-valmennukset mahdollisimman pitkälle omana toimintana vuonna 2022. Tavoitteena:
 - Tarjota Nepsy-valmennusta matalammalla kynnyksellä
 - Arvioida tasalaatuisesti Nepsy-valmennuksen tarve ja valmennuksen kesto

Koko Kysterin alueella on suunnitelmissa:

2. Jalkaterapia tuotetaan vuodesta 2021 alkaen omana toimintana. Tavoitteena on
 - Tuottaa jalkojen terveyteen liittyvissä kysymyksissä arvioita ja hoitoa matalalla kynnyksellä
 - vähentää ostopalveluiden käyttöä
3. Laajennetaan etävastaanoton käyttöä puheterapian ja psykologipalveluiden osalta. Tavoitteena turvata palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. (valmistautuminen 7 vrk hoitotakuuseen)

2.1.2 Laitoshoidon palveluiden toteutus, suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet

Koillis-Savossa toimii Kaavilla 22-paikkainen akuuttiosasto.

Leppävirralla jo vuoden 2020 palvelusopimusneuvotteluissa sovittu osasto 2 lakkauttaminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2021 loppuun mennessä. Akuuttiosastolle jää 36 paikkaa. Aktiivisella kunnan kanssa tehtävällä yhteistyöllä on jatkossa tavoitteena jatkohoivaan ohjautuminen ennen pitkäaikaispäätöksen muodostumista. Kotisairaaloiminta osaltaan vähentää paikkatarvetta huomioiden uuden Sote-keskuksen yhteyteen suunnitellun osaston paikkamäärä (26).

Nilakassa on Pielavedellä 25 paikkainen akuuttiosasto. Kunnat asettivat jo vuoden 2020 palvelusopimusneuvotteluissa tavoitteeksi 20-paikkaisen osaston. Osastopaikkojen tarvetta seurataan aktiivisesti ja tarkistetaan tarvittaessa paikkamäärää alaspäin.

Hoitohenkilöstön saatavuudessa etenkin sijaisten osalta on esiintynyt lisääntyvästi vaikeuksia vuoden 2021 aikana. Kriittisessä tilanteessa osastopaikkojen määrää voidaan joutua väliaikaisesti supistamaan potilasturvallisuuden takaamiseksi.

Suunnitellut muutokset ja niiden tavoitteet

26.8.2021

1. Kotisairaaloiminnan vakiinnuttaminen vuoden 2022 aikana.
Tavoitteena
 - ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen
 - kotona selviytymisen tukeminen
 - kotiin vietävien palveluiden laajentaminen
 - osastolla tapahtuvan hoidon tarpeen väheneminen (Leppävirralla uuteen Sote-keskukseen tulossa 26-paikkainen osasto)
 - kunnille koituvien kustannusten pieneminen (kotisairaalahoitopäivä 160 € vs lyhythoitto 289/299 €)
2. Kotiutuskoordinaattoritoiminnan tehostaminen
Koko Kysterin alueen yhteinen kotiutuskoordinaattoritoiminta käynnistyi vuonna 2021, toimintaa ja yhteistyötä kuntien kanssa syvennetään edelleen vuonna 2022.
Tavoitteena:
 - potilaat hoidetaan tarkoituksenmukaisimmassa paikassa
 - sujuva kotitusprosessi (yhteistyö kotihoidon palveluohjaajan kanssa)
 - pitkäaikaishoiva toteutuu tehostetussa palveluasumisessa valtakunnallisten suositusten mukaisesti (aktiivinen yhteistyö etenkin Leppävirran kunnan kanssa akuuttiapaikkojen riittävyyden turvaamiseksi)
 - hyödynnetään esh:sta jatkohoittoon siirtymisessä kaikkia Kysterin osastoja
 - siirtoviivemaksuja ei tule erikoissairaanhoidosta
3. Henkilöstöresurssien suunnittelussa hyödynnetään potilaiden hoidon tarpeen arviota (Rafaella).
Tavoitteena
 - potilasturvallisuuden lisääminen (kaatumiset ja putoamiset, vierihoido)
 - hoitohenkilöstön kuormituksen vähentäminen ja työssä jaksamisen tukeminen

Työterveyshuolto

Pihlajalinna Oy tuottaa Kysterin henkilöstön ja alueen kuntien työterveyshuollon palvelut. Henkilöstön työterveyshuollon palveluja ohjaa päivitetty toimintasuunnitelma.

Kotisairaahoito

Kysterin toiminta-alueeseen ei kuulu kotipalvelu ja kotisairaahoito. Näistä palveluista muodostettiin kuntiin omat kotihoidon yksiköt. Kysteri tuottaa vastaavan lääkärin palvelut kuntien kotihoidolle.

Ensihoito

Ensihoidon järjestämisestä vastaa terveydenhuoltolain mukaisesti sairaanhoitopiiri. Yhteistoiminnallisesti hyödynnetään potilaiden seurannassa ns. yön yli seurantamallia.

Potilasasiamies

Potilasasiamiehen toiminta on järjestetty keskitetysti sairaanhoitopiirin toimintana. Lisäksi jokaiseen palvelukeskukseen on nimetty yhdyshenkilö, joka toimii tiedonvälittäjänä potilaiden ja potilasasiamiehen välillä.

Tietosuojavastaava

Tietosuojavastaava on Kysin kanssa yhteinen.

Päivystys sekä ilta- ja viikonloppuvastaanotto toiminta

1.1.2015 voimaan tulleen päivystysasetuksen mukaan päivystysyksiköt ovat 24/7 palvelua tuottavia yksiköitä. Kysterin alueen kuntien päivystysyksikkö on KYS. Leppävirta käyttää Kysin lisäksi Varkauden sairaalan päivystyspalveluita. Varkaus vastaa päivystyksestä määräaikaikalla sosiaali- ja terveysministeriön luvalla.

Lastenneurologian jalkautuvat palvelut

Lastenneurologin jalkautuva toimintamalli alkoi vuonna 2016 Nilakassa ja Koillis-Savossa. Tätä toimintaa jatketaan ja tavoitteena on lisätä toimintaa myös Leppävirrälle.

Lastenpsykiatrian jalkautuvat palvelut

Vuonna 2020 käynnistyi Koillis-Savossa jalkautuvat lastenpsykiatrian käynnit. Toimintaa jatketaan edelleen erikoissairaanhoidon resurssit huomioiden.

Jalkautuva psykiatrinen avokonsultaatiotoiminta

Koillis-Savossa on toteutunut psykiatrian jalkautuminen esh:sta kerran kuukaudessa molemmille terveysasemille 90-luvulta lähtien. Lisäksi tehostetun avohoidon työryhmä on tukenut Koillis-Savon palvelukeskuksen toimintaa kerran kuukaudessa vuodesta 2015 alkaen. Tämä toiminta liittyy psykiatrian osastopaikkojen vähenemiseen ja alueen suureen palvelutarpeeseen.

Leppävirran ja Nilakan palvelukeskuksiin ostetaan psykiatrian palvelua.

Muu jalkautuva konsultaatiotoiminta

Ortopedi ja kardiologi jalkautuvat kaikkiin palvelukeskuksiin 4-6 viikon välein.

2.1.3 Ostopalvelut

Laboratorio

Laboratoriopalvelut keskittyvät ISLABille.

Kuntoutus

Aivohalvaus- ja muu aivoverenkiertohäiriöiden akuutin vaiheen kuntoutus toteutetaan Kysin neurologian klinikan toimesta ja kustannusvastuulla.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, neuropsykologinen kuntoutus tms.) ostetaan useilta yksityisiltä ammatinharjoittajilta ja fysikaalisilta hoitolaitoksilta.

Ravitsemusterapia

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

26.8.2021

Ravitsemusterapiapalvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä. Ravitsemusterapeutti jalkautuu palvelukeskuksiin KYSissä tuotettujen palveluiden lisäksi. Palvelua tuotetaan myös etäpalveluna.

Mammografia

Seulontamammografiatutkimukset tuottaa Suomen Terveystalo Oy 1.1.2015 alkaen toistaiseksi.

Irtosoluseulonta ja muut patologian palvelut

Sairaanhoitopiirin kliinisen patologian osasto vastaa gynekologisten joukkotarkastusnäytteiden, histologisten ja sytologisten näytteiden tutkimisesta sekä obduktioista. Palvelu tuotetaan sairaanhoitopiirin omana toimintana tai kilpailutettuna.

Hammaslääkäripäivystys

Hammaslääkäripäivystys toteutuu klo 8-16 Kysterin omilla ajanvarausvastaanotoilla. Kussakin palvelukeskuksessa on vähintään yksi päivystävä hammaslääkäri-hammashoitajatyöpari. Virka-ajan ulkopuolinen päivystystoiminta tuotetaan ostopalveluna. Arkisin ja viikonloppuisin kello 16-08 päivystys sijaitsee Kysillä, joka vastaa myös suun terveydenhuollon erikoissairanhoidon päivystyksestä 24/7.

Radiologitoiminta

Leppävirta tukeutuu radiologisessa toiminnassa Varkaudesta saataviin konsultaatioihin. Muiden Kysterin alueen kuntien radiologisesta toiminnasta on vuodesta 2016 alkaen vastannut Kysin kliinisen kuvantamisen keskus.

Muita Kysterin alihankintana toteutettavia vakiintuneita palveluita ovat muun muassa silmänpohjakuvaukset, veteraanien avokuntoutuspalvelut sekä koululaisten silmälääkär tarkastukset.

3 TALOUSARVIO

3.1 Talousarvion perusteet

Talousarvion valmistelussa otetaan huomioon soveltuvin osin sairaanhoitopiirin hallituksen talousarvion ja – suunnitelman laatimisperiaatteet.

Arvioita kustannusmuutoksista:

- palkannousuvara 1 %
- aineet, tarvikkeet ja materiaalit 3,1 %
- palvelujen ostot 0,5 %
- muut menot 0 %
- investoinneissa hankitaan vain aivan välttämätön, korvataan leasingrahoituksella
- asiakasmaksujen arvioidaan laskevan 6,5 %
- ulkokuntamyynti: 0

Jäsenkuntalaskutus perustuu palvelukeskuskohtaisiin hintoihin.

Suunniteltujen muutosten vaikutukset kustannuksiin

Jäsenkuntalaskutus perustuu palvelukeskuskohtaisiin hintoihin. Palvelusopimuksessa oleva kuntakohtaisen toteuman arvio perustuu palveluysiköissä tehtyihin arvioihin kuntakohtaisista

suoritteista ja palvelujen tuottamiseen liittyvistä nettomenoista. Lopulliseen kuntakohtaiseen toteumaan vaikuttaa käytön lisäksi myös palvelukeskuskohtainen taloudellinen tulos, johon vaikuttaa asiakasmaksuista ja ulkokuntamyynnistä saadut tulot. Vuoden 2022 aikana kunta-kohtaiset suoritteet ja kunnille kohdistuvat kulut voivat vaihdella arvioidusta tasosta käytön mukaisesti merkittävästi.

3.2 Kuntien maksuosuudet

Ennakkoon perittäviä jäsenkuntaosuuksia koskien kuntien kanssa käydyissä neuvotteluissa sovittiin palvelukeskusten jäsenkuntaosuuksiin 2 % nousu verrattuna vuoden 2021 talousarvioon.

Kuvio 2. Jäsenkuntaosuudet vuonna 2022

31.12.2020	KUNTA	YHT.	/ as.	AVOHOIT	/as.	SUUN TH	/ as.	VUODEOS	/ as.
2 807	Kaavi	3668138	1307	1976588	704	343000	122	1348550	480
1 561	Rautavaara	1925581	1234	1118943	717	187850	120	618788	396
4 368	Koillis-Savo	5593719	1281	3095531	709	530850	122	1967338	450
2 155	Keitele	2560658	1188	1713007	795	263000	122	584651	271
4 321	Pielavesi	5279325	1222	3635295	841	548000	127	1096030	254
1 503	Tervo	1552592	1033	1085499	722	147460	98	319633	213
1 972	Vesanto	2436956	1236	1575816	799	236810	120	624330	317
9 951	Nilakka	11829531	1189	8009617	805	1195270	120	2624644	264
9 387	Leppävirta	8662142	923	4592272	489	951000	101	3118870	332
23 706	KYSTERI	26085392	1100	15697420	662	2677120	113	7710852	325

4 SEURANTA

4.1 Menettelytavat sopimuksen toteutumisen seurannasta ja raportointi

Taloussuunnitelman 2022 tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja kunkin näkökulman mittaristoon.

Toiminnan taso ja laatu pyritään pitämään riittävänä ottaen huomioon kansalliset ohjeet, suositukset, asetukset ja terveydenhuolto- ja hoitotakuulaki.

KYSTERIN RAPORTIT

1. Toiminnan ja talouden toteutumisen raportointi (johtokunta 1-2 kk välein)

Tarkastelukohteena ovat liikelaitoksen ja palvelu- sekä osaamiskeskusten suoritetasoinen toiminta ja talouden toteuma.

2. Palvelusopimuksen toteutumisen raportointi neljännesvuosittain (tilaajatoimikunta, johtokunta), osavuositarkastus

- sopimuksen toteutuminen
- poikkeamat
- muutokset kommentoidaan

- kuntatasoinen toteutuminen
- taloustilanne

Kuvio 3. Seurannassa käytettävät mittarit

KYSTERIN seurantamittarit vuosina 2020-2021	
Potilas- asiakaslähtöisyys • Potilastyytyväisyys ja – turvallisuus (Haipro- ja potilasasiamiehen raportit) • Hoitotakuun seuranta indikaattorit, hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen ja hoitoon pääsy (Pegasos, SoteDw ja Tableau) • Puhelinpalvelun toimivuus, takaisinsoittojärjestelmän raportit (Nispa-raportointi) • Asiakastyytyväisyyskyselyt, Roidu-raportit • KlinkPro – sähköinen asiointi, raportit	Palvelujen toimivuus • Hoitopäivien ja avohoitokäyntien määrä vertailtuna palvelusopimusarvioon ja edelliseen vuoteen nähden (Sote DW, Tableaus - raportointi) • Panos-tuotos suhde, Talouden arviolaskelma • Assi-Raportointi
Henkilöstön oppiminen ja uudistuminen • Henkilöstön poissaolojen seurantatiedot ja työpanos (Prima, Acute, Assi) • Koulutusraportit (Uranet, HR-raportit) • Henkilöstön työttyytyväisyyskysely • Vakanssien täyttöaste, osaamistasokuvaukset, erityisosaamiset %, koulutussuunnitelma • Kehityskeskustelujen toteutuminen, työurien pituus • Haipro (vaaratilanteet)	Taloudellisuus ja tehokkuus • Talouden tasapainon indikaattorit (Assi ja Sote DW raportit) • Nettomenojen suhde toteutuneisiin suoritteisiin, jäsenkuntaosuuden arvio kuukausittain • Suoritteiden määrä suhteutettuna palvelusopimukseen • Lähetteet pth - esh

4.2 Toimintatavat poikkeamatilanteissa

Toiminnan seurantatiedot kootaan kuukausittaisiin raportteihin ja neljännesvuosittain osavuositarkastuksiin. Raporttien perusteella tilaajatoimikunta arvioi tarvetta korjaustoimenpiteisiin tai palvelusopimuksen tarkistamiseen. Mikäli toimintavuoden aikana on toiminnallisten, taloudellisten tai muiden toiminnan tarkastelua vaativien lähtökohtien vuoksi syytä poiketa palvelusopimuksesta, toiminnan tai palvelun kohteena olevan kunnan kanssa käydään neuvottelut asiaa koskien, jonka jälkeen asia viedään tilaajatoimikunnan käsiteltäväksi ja päätettäväksi.

4.3 Kuntalaskutuksen tarkistaminen sopimusvuoden aikana

Palvelu- ja osaamiskeskuksiin (ts. kuntiin) kustannukset kohdistuvat palvelujen käytön mukaisesti. Toiminnan näkökulmasta seurataan toteutuneita suoritteita suhteessa palvelusopimukseen ja edelliseen toimintavuoteen verrattuna kuukausittain, osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätösvaiheessa toteutetaan kuntalaskutuksen tarkistuksella sairaanhoitopiiriin valtuuston asettama nollatulos. Talouden laskentamalli ottaa huomioon suoritettavien menojen lisäksi nettokustannukset.

5 SOPIMUKSEN VAHVISTAMINEN

26.8.2021

Kuopio _____.____.2021

Mia Hahtala, Leppävirta
puheenjohtaja

Erkki Pääkkönen, Tervo
varapuheenjohtaja

Kaija Julkunen, Kaavi

Jari Paananen, Keitele

Mika Hartikainen, Pielavesi

Jorma Korhonen, Rautavaara

Heikki Haatainen, Vesanto

Leena Kaulamo
sairaanhoitopiirin edustaja

Heikki Miettinen, esittelijä
johtajaylilääkäri

Ritva Vitri
Kysterin toimitusjohtaja